

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

20. december 2023

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 295 (Alm. del) af 17. august 2023 stillet efter ønske fra Alex Vanopslagh (LA)

Spørgsmål

Vil ministeren opgøre 2030-virkningen på strukturel beskæftigelse og strukturelt BNP af de reformer, der er gennemført siden 2001? BNP-effekterne bedes opdelt på effekter fra ændret beskæftigelse og fra ændret produktivitet. Der ønskes både en liste med effekterne af de enkelte reformer og en tabel med summen af effekterne af reformer gennemført i de forskellige regeringsperioder.

Svar

I *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 124 (Alm. del) af 20. januar 2021* er der vist effekt på strukturelt BNP af politiske tiltag, der påvirker strukturel beskæftigelse og produktivitet fordelt på regeringsperioder siden 2001. Opgørelsen er foretaget på baggrund af de vurderinger, der blev foretaget i forbindelse med de respektive aftalers indgåelse. Der er derfor ingen ændringer for så vidt angår regeringsperioderne frem til 2019, hvorfor der for disse henvises til det tidligere svar. For reformer og politiske aftaler efter 2019 opgøres virkninger på strukturel beskæftigelse og strukturelt BNP nedenfor.

Regeringsperioden 2019-2022 (S)

Den strukturelle beskæftigelse skønnes samlet øget med ca. 1.700 fuldtidspersoner i 2030 af initiativer gennemført mellem folketingsvalget i 2019 og folketingsvalget i 2022, jf. *tabel 1*. Det er navnlig *Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi* og *Aftale om en ny ret til tidlig pension*, der påvirker den strukturelle beskæftigelse. De øvrige aftaler og tiltag, der oftest er gennemført med et andet sigte end at påvirke den strukturelle beskæftigelse, har kun mindre afledte virkninger. Det gælder fx forhøjelserne af tobaksafgifterne, der øger den strukturelle beskæftigelse.

Det bemærkes, at selvom den strukturelle beskæftigelse af tiltagene samlet set er positiv, er den isolerede BNP-virkning negativ. Det afspejler, at der er lønforskelle mellem de personer, der påvirkes af de forskellige tiltag.

Tabel 1

Gennemførte initiativer med arbejdsudbudsvirkning i mellem folketingsvalget i 2019 og folketingsvalget i 2022

	2030
Fuldtidspersoner	
FFL20	400
- heraf midlertidigt børnetilskud ¹⁾	0
- heraf fastholdelse af loft i aktiesparekonto	-50
- heraf forhøjelse af tobaksafgifterne	500
Aftaler om FL20 (marginal effekt ift. FFL20)	-1.300
- heraf annullering af loft over dobbeltuddannelse	-1.200
- heraf afskaffelse af opholdskrav for ret til dagpenge	-350
- heraf forhøjelse af tobaksafgifter i 2020 og 2022 ²⁾	400
- heraf afgift på væsker til e-cigaretter	0
- heraf forhøjelse af loft i aktiesparekonto	50
- heraf stramning af beskatning af leasede firmabiler	0
- heraf tredobling af afgifterne på bæreposer og engangsservice	0
- heraf forhøjelse af afgifter på væddemål og onlinekasino	-100
- heraf indeksering af afgifter fra marts 2020	-50
- heraf genindførelse af registreringsafgift på fly	0
Andre tiltag	-100
- heraf dagpenge til selvstændige	0
- heraf sorgorlov	-100
- heraf forhøjelse af energifgiften for brændsler til rumvarme	-50
- heraf nedsættelse af elvarmeafgiften	50
- heraf modernisering af momsreglerne	50
- heraf opkvalificeringsaftaler	0
Aftale om en ny ret til tidlig pension	-9.350
FL21 (herunder delaftaler)	100
- heraf aflysning af den forudsatte indeksering af visse punktafgifter (FFL21)	50
- heraf Aftale om grøn omstilling af vejtransporten	50
FL22	-150
- heraf afskaffelse af håndværkerfradrag i BoligJob-ordningen	-250
- heraf Aftale om øremærket barsel	-100
Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi, herunder tiltag vedr. dimittenddagpenge ³⁾	12.200
Aftale om et nyt kontanthjælpssystem med plads til børnene	300
Aftale om en grøn skattereform for industri mv.	-200
I alt, fuldtidspersoner	1.700
Isoleret BNP-virkning i alt, mia. kr. (2024-niveau)	-1,1
- heraf som pct. af strukturelt BNP	0,0

Anm.: Virkningen af enkelte tiltag er afrundet til nærmeste hele antal 50 personer. Totalen er afrundet til nærmeste hele antal 100 personer. Der er undtagelsesvist medtaget delelementer, som har virkning på under 100 personer. For en række initiativer vurderes en yderst begrænset eller fraværende virkning på arbejdsudbuddet.

Disse initiativer er angivet med 0 for at synliggøre, at der er taget stilling til initiativets virkning.

1) Virkning skal ses i sammenhæng med at tiltaget er midlertidigt.

- 2) Inkl. forhøjelse af afgift på cigarillos mv.
 3) Den isolerede BNP-virkningen inkluderer kun tiltag i reformpakken med arbejdsudbudsvirkninger.
 Kilde: Finansministeriet og de enkelte aftaletekster mv.

I tabel 2 er der tilsvarende vist tiltag med virkning på produktiviteten mellem folketingsvalget i 2019 og folketingsvalget i 2022.

Tabel 2
Gennemførte initiativer med virkning på produktiviteten i mellem folketingsvalget i 2019 og folketingsvalget i 2022

	2030
BNP-virkning, mia. kr. (2024-niveau)	
Finansloven 2020 (afgifter) ¹⁾	-0,1
Justeringer af rammen for investeringer	2,3
Aftale om en ny ret til tidlig pension ²⁾	-3,6
Klimaaftale for energi og industri ³⁾	0,7
Klimaplan for grøn affaldssektor og cirkulær økonomi ⁴⁾	0,7
Aftale om grøn omstilling af vejtransporten ⁵⁾	-0,6
Finansloven 2021 (afgifter) ⁶⁾	0,0
Aftale om grøn skattereform ⁷⁾	-0,1
Aftale om Nordsøens fremtid ⁸⁾	-1,9
Bæredygtighedskriterier for biomasse fra skovbrug og landbrug ⁹⁾	-0,1
Aftale om grøn omstilling af landbrug ¹⁰⁾	-0,6
Engangsplastbekendtgørelse	-0,2
Aftale om en ny reformpakke for dansk økonomi	7,5
Minimumsimplementering af EU-direktiv vedr. produktgodkendelsesprocedurer ¹¹⁾	-0,3
National implementering af udvidet producentansvar ¹²⁾	-0,5
Revision af reglerne om registrering og opbevaring af teletrafik (logning)	-0,2
Aftale om et forbedret arbejdsskadesystem	0,0
National strategi for bæredygtigt byggeri	-0,1
Isoleret BNP-virkning i alt	2,9
- heraf som pct. af strukturelt BNP	0,1

Anm.: Totaler kan afvige fra summen af enkeltelementer som følge af afrunding.

- 1) BNP-effekten omfatter en tredobling af afgiften på bæreposer og engangsservice, forhøjelse af tobaksafgift, forhøjelse af afgift på væddemål og onlinecasino samt indeksering af en række afgifter (fx tinglysningsafgiften).
- 2) BNP-effekten omfatter et loft over fradraget i selsskabsskatten for høje lønninger og et samfundsbidrag fra den finansielle sektor. Disse tal indgik i BNP-virkningerne fra ændret arbejdsudbud i *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 66 (Alm. del) af 24. november 2020*.
- 3) BNP-effekten omfatter et positivt bidrag fra modernisering af produktions- og forbrugerbindinger samt en nedsættelse af elvarmeafgiften samt et negativt bidrag fra en forhøjelse af rumvarmeafgiften.
- 4) BNP-effekten omfatter virkningen af en udbudsbaseret løsning i affaldsforbrændingssektoren samt den opfølgende indførsel af krav om selektiv nedrivning af bygninger, der på lang sigt vil øge værdien af nedrivningsmaterialer.
- 5) Den negative effekt stammer fra den kilometerbaserede afgift på lastbiler. Det er ikke muligt at skønne over de varige produktivitetseffekter af CO₂-fortrængningskravet for VE-brændstoffer samt ændringerne i bilafgifterne. Det skal blandt andet ses i lyset af, at skønnet er meget afhængig af bilparkens sammensætning over tid i fravær af tiltagene. Det vurderes, at der er mærkbare negative produktivitetseffekter forbundet med initiativerne som følge af højere brændstofpriser og bilafgifter, så længe der er fossile biler.
- 6) BNP-effekten omfatter en negativ effekt fra forhøjelsen af vandafgiften samt en positiv effekt fra en afløsning af den forudsatte indeksering af punktafgifter.

- 7) BNP-effekten dækker over en negativ produktivitetseffekt fra forhøjelsen af energifgifter, som opvejes af en positiv produktivitetseffekt fra forhøjelsen af småaktivgrænsen. Regeringen og aftalepartierne bag *Aftale om grøn skattereform* har aftalt, at der efter 2025 vil være et provenu fra afgiftsstigningerne i den grønne skattereform, der tilbageføres til virksomhederne og i videst muligt omfang målrettes de hårdest belastede brancher. Dette provenu forventes først at blive udmøntet i den næste fase af den grønne skattereform. Derudover dækker effekten over CO₂-afgiften, hvilket samtidig modsvares af lempelsen af elafgiften, der kombineret medfører en omtrent neutral BNP-effekt. Som led i initiativet tilbageføres provenuet fra CO₂-afgiften via omstillingsstøtte, reserve og CCS-tilskud til virksomheder, hvilket vurderes at bidrage til, at BNP-effekten af de to sidstnævnte afgifter ikke er negativ. Alle de beregnede elementer vurderes dog at bidrage negativt til BNP.
- 8) BNP-effekten dækker en aflysning af 8. udbudsrunde (tilladelse til efterforskning og indvinding i et område i et Nordsøen) samt en slutdato for olie- og gasindvinding i Nordsøen i 2050.
- 9) Kravene stammer fra *Bekendtgørelse om bæredygtighed og reduktion af drivhusgasemissioner for biomassebrændsler og flydende biobrændsler til energiformål mv.*
- 10) BNP-effekten omfatter øget andel af fedt i foder til konventionelle malkekvæg, hyppig udslusning af gylle samt grønne krav i EU-forordningsgrundlag.
- 11) Da forslaget er på EU-niveau, forventes det, at de udenlandske priser også vil påvirkes som følge af direktivet. Det er dog ikke muligt at skønne over disse. Det antages derfor, at tiltaget kun påvirker de indenlandske priser, hvilket potentielt medfører, at den reelle effekt vil være mindre, og der er dermed tale om et overkanstsskøn.
- 12) BNP-effekten er forbundet med betydelig usikkerhed. Det har kun været muligt at kvantificere BNP-effekten forbundet med den administrative omkostning ved initiativet, det er dermed ikke muligt at kvantificere effekten af hele initiativet grundet for stor usikkerhed. Det forventes dog, at den samlede effekt kan være større.

Kilde: Finansministeriet og de enkelte aftaletekster mv.

Samlet set skønnes initiativerne gennemført mellem folketingsvalget i 2019 og folketingsvalget i 2022 at øge strukturelt BNP med ca. 0,1 pct. af BNP i 2030, *jf. tabel 3*.

Tabel 3

Samlet virkning på strukturelt BNP af initiativer gennemført i mellem folketingsvalget i 2019 og folketingsvalget i 2022

	2030
Mia. kr. (2024-niveau)	
Strukturel beskæftigelse	-1,1
Produktivitet	2,9
I alt	1,9
Pct. af strukturel BNP¹⁾	
Strukturel beskæftigelse	0,0
Produktivitet	0,1
I alt	0,1

Anm.: De samlede virkninger i pct. af strukturelt BNP er afrundet med 1 decimal. Til opgørelsen af BNP-virkningen afledt af arbejdsudbudsvirkningen af en række af tiltagene, er der taget afsæt i beregningstekniske forudsætninger om løn og den afledte BNP-virkning.

Kilde: Finansministeriet.

Regeringsperioden siden 2022 (S, V og M)

Siden regeringen tiltrådte i december 2022 har regeringen gennemført politiske aftaler og initiativer, som samlet set øger den strukturelle beskæftigelse med ca. 24.700 fuldtidspersoner frem mod 2030, *jf. tabel 4*. Det skal bl.a. ses i sammenhæng med afskaffelsen af store bededag som helligdag, reformen af

universitetsuddannelser og personskattereformen. I regeringens 2030-plan fra november 2023 er regeringens samlede reformprogram præsenteret, hvor det fx fremgår, at regeringen ønsker at gennemføre en SU-reform. Der er lagt op til en SU-reform, der samlet set skønnes at øge den strukturelle beskæftigelse med yderligere 4.300 fuldtidspersoner, jf. [Forslag til SU-reform på www.ufm.dk](http://www.ufm.dk). Regeringen har et mål om at øge den strukturelle beskæftigelse i 2030 med i alt 45.000 fuldtidspersoner.

Tabel 4
Gennemførte initiativer med arbejdsudbudsvirkning siden folketingsvalget i 2022

	2030
Fuldtidspersoner	
Afskaffelse af store bededag som helligdag	8.500
Omlægning af kandidatuddannelser og sektordimensionering	4.600
Styrket international rekruttering via den supplerende beløbsordning ¹⁾	4.450
FL23	-50
- heraf forbedring af orlovsmulighed i forbindelse med tvillingefødsler	-250
- heraf forhøjet persondrag for personer under 18 år	150
- heraf forhøjelse af loftet for indbetaling på aktiesparekonto	50
Nyt kontanthjælpssystem ²⁾	1.000
Arbejdspligt for borgere med et integrationsbehov	300
FL24	700
- heraf annullering af lempelse af arbejdsevnekravet til seniorpensionsordningen	1.000
- heraf permanentgørelse af 110 pct. dagpenge	-350
- heraf forhøjelse af servicefradrag	50
Reform af personskat ³⁾	5.300
Indførelse af grøn flyafgift samt forhøjelse af supplerende ældrecheck	-100
I alt, fuldtidspersoner	24.700
Isoleret BNP-virkning i alt, mia. kr. (2024-niveau)	25,5
- heraf som pct. af strukturelt BNP	0,9

Anm.: Arbejdsudbudsvirkninger anført i tabellen er afrundet til nærmeste 50 personer.

- 1) Den skønnede beskæftigelsesvirkning vil blive uddybet og dokumenteret i en kommende Økonomisk Analyse fra Finansministeriet om regneprincipper for beløbsordningerne.
- 2) Opgørelsen omfatter *Aftale om Nyt kontanthjælpssystem – flere i arbejde, enklere regler og færre børn i lavindkomst* og *Aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp*
- 3) BNP-virkningen afspejler virkning som følge af skønnede afledte arbejdsudbudsvirkninger.

I tabel 5 er tilsvarende vist tiltag med virkning på produktiviteten siden folketingsvalget i 2022.

Tabel 5

Gennemførte initiativer med virkning på produktiviteten siden folketingsvalget i 2022

	2030
BNP-virkning, mia. kr. (2024-niveau)	
EU's vandrammedirektiv	-0,3
Justeringer af rammen for investeringer	-0,9
Isoleret BNP-virkning i alt	-1,2
- heraf som pct. af strukturelt BNP	0,0

Anm.: Totaler kan afvige fra summen af enkeltelementer som følge af afrunding. Det bemærkes, at tabellen dækker initiativer siden folketingsvalget i 2022 til medio september 2023.

Kilde: Finansministeriet og de enkelte aftaletekster mv.

Samlet set skønnes initiativerne gennemført siden folketingsvalget i 2022 at øge strukturelt BNP med ca. 0,9 pct. af BNP i 2030, *jf. tabel 6*.

Tabel 6

Samlet virkning på strukturelt BNP af initiativer gennemført siden folketingsvalget i 2022

	2030
Mia. kr. (2024-niveau)	
Strukturel beskæftigelse	25,5
Produktivitet	-1,2
I alt	24,3
Pct. af strukturelt BNP¹⁾	
Strukturel beskæftigelse	0,9
Produktivitet	0,0
I alt	0,9

Anm.: De samlede virkninger i pct. af strukturelt BNP er afrundet med 1 decimal. Til opgørelsen af BNP-virkningen afledt af arbejdsudbudsvirkningen af en række af tiltagene, er der taget afsæt i beregningstekniske forudsætninger om løn og den afledte BNP-virkning.

Kilde: Finansministeriet.

Det bemærkes, at tiltag, der påvirker den strukturelle beskæftigelse, som oftest har en vis indfasningsperiode. Sådanne reformer foretages som hovedregel med et mellemfristet og dermed strukturelt sigte. I de mellemfristede planer og fremskrivninger vil der typisk være fokus på tiltags virkning frem mod slutåret for den finanspolitiske planlægningshorisont – og dermed på de mellemfristede vækstudsigtter og det finanspolitiske råderum – og derudover også eventuelle virkninger på den finanspolitiske holdbarhed.

Når de samlede arbejdsudbudsvirkninger af tiltag gennemført i en regeringsperiode opgøres, tilstræbes det som udgangspunkt, at tiltagenes fulde effekter i videst muligt omfang indgår, hvorfor opgørelsen foretages i slutåret i den finanspolitiske planlægningshorisont. Det bidrager til, at reformernes effekter er sammenlignelige og at deres sum kan fortolkes som den samlede virkning af tiltag gennemført i en regeringsperiode.

Denne typiske opgørelsespraksis er brugt under skiftende regeringer og er løbende anvendt i svar til Folketingets udvalg – se fx *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 124 (Alm. del) af 24. januar 2020*, der dækker alle regeringsperioder siden 2001.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister